

OBSAH

ÚVOD ■ 3

1. kapitola

ZAŘÍZENÍ KUCHYNĚ ■ 5

Typ a umístění kuchyně ■ 5

001 Obytná kuchyň ■ 6

002 Obytná kuchyň
„se zahradou“ ■ 6

003 Kuchyň s jídelním
koutem ■ 7

004 Kuchyň a jídelna ■ 7

005 Kuchyňský kout ■ 7

006 Umístění kuchyně ■ 8

007 Situování kuchyně ■ 8

Kuchyňský nábytek ■ 8

008 Výběr nábytku ■ 9

009 Uspořádání kuchyňského
nábytku ■ 9

010 Sestava v přímce ■ 10

011 Dvoustranná sestava ■ 10

012 Sestava ve tvaru L ■ 10

013 Sestava ve tvaru U ■ 10

014 Kuchyňská pracovní
centra ■ 10

015 Pracovní plocha ■ 11

016 Varné centrum ■ 11

017 Mycí centrum ■ 11

018 Řazení pracovních
center ■ 12

019 Výška pracovní plochy ■ 12

020 Úložné prostory ■ 12

021 Plánek kuchyně ■ 13

**Stěny, podlaha a osvětlení
v kuchyni 14**

022 Stěny ■ 14

023 Podlaha ■ 14

024 Středové osvětlení ■ 15

025 Osvětlení pracovních
center ■ 15

026 Osvětlení
jídelního stolu ■ 16

Elektrické spotřebiče ■ 16

027 Fritovací hrnce (fritézy) ■ 17

028 Chladničky ■ 17

029 Kávovary ■ 18

030 Kuchyňské roboty ■ 19

031 Mikrovlnné trouby ■ 19

032 Mrazničky ■ 20

033 Myčky nádobí ■ 21

034 Odsavače par ■ 22

035 Odšťavňovače ■ 22

036 Pečicí trouby ■ 23

037 Ruční šlehače ■ 24

038 Sporáky ■ 24

039 Varné desky ■ 25

040 Varné konvice ■ 26

**Kuchyňské nádobí, náčiní
a ostatní pomůcky ■ 26**

041 Kuchyňské nádobí ■ 27

042 Kuchyňské náčiní ■ 28

043 Utěrky ■ 29

044 Praktické maličkosti ■ 29

2. kapitola
NÁKUP A USKLADNĚNÍ
POTRAVIN ■ 30

045 Složení jídelníčku ■ 31

Brambory ■ 32

046 Druhy a kvalita
brambor ■ 33

047 Varné typy brambor ■ 33

048 Nákup brambor ■ 33

049 Uskladnění brambor ■ 34

Drůbež ■ 34

050 Kuřata ■ 35

051 Porcovaná kuřata ■ 35

052 Kuřecí vnitřnosti ■ 36

053 Krůty ■ 36

054 Porcované krůty ■ 36

055 Nákup a uskladnění

drůbežního masa ■ 36

Luštěniny ■ 37

056 Čočka ■ 38

057 Fazole ■ 38

058 Hrách ■ 38

059 Sója ■ 39

060 Sójové maso ■ 39

061 Tofu ■ 39

062 Méně známé druhy

luštěnin ■ 40

063 Skladování luštěnin ■ 40

Maso a masné výrobky ■ 40

064 Hovězí maso ■ 41

065 Telecí maso ■ 42

066 Vepřové maso ■ 43

067 Skopové maso ■ 43

068 Nákup čerstvého masa ■ 42

069 Uskladnění syrového
masa ■ 43

070 Mleté maso ■ 43

071 Uzené maso ■ 44

072 Uzeniny ■ 44

073 Masové konzervy ■ 44

Mléko a mléčné výrobky ■ 45

074 Čerstvé mléko ■ 46

075 Trvanlivé mléko ■ 46

076 Kondenzované mléko ■ 47

077 Sušené mléko ■ 47

078 Zakysané mléčné

nápoje ■ 47

079 Zkyslé mléko ■ 48

080 Smetana ■ 48

081 Jogurt ■ 48

082 Tvaroh ■ 49

083 Sýry ■ 49

084 Sýry měkké čerstvé ■ 50

085 Sýry měkké

málo prozřálé ■ 50

086 Sýry měkké zrající ■ 51

087 Olomoucké tvarůžky ■ 51

088 Sýry ovčí a kozí ■ 51

089 Sýry plísňové

s plísní na povrchu ■ 52

090 Sýry plísňové

s plísní uvnitř ■ 52

091 Sýry tvrdé ■ 53

Nápoje ■ 54

092 Voda ■ 54

093 Stolní vody ■ 55

094 Kojenecká voda ■ 56

095 Minerálky ■ 56

096 Šťávy z ovoce

a zeleniny ■ 56

097 Bylinkové čaje ■ 57

098 Černý čaj ■ 58

099 Ovocné čaje ■ 59

100 Káva ■ 59

101 Kakao ■ 60

102 Pivo ■ 60

103 Víno ■ 61

104 Lihoviny a likéry ■ 61

105 Skladování nápojů

po otevření ■ 62

Obiloviny ■ 62

106 Ječmen ■ 63

107 Kukuřice ■ 63

108 Oves ■ 64

109 Proso ■ 65

110 Pšenice ■ 65

111 Rýže ■ 66

112 Žito ■ 66

113 Pohanka ■ 67

114 Skladování obilovin ■ 67

115 Bulgur ■ 67

116 Kuskus ■ 68

117 Mouka ■ 68

118 Těstoviny ■ 69

Ovoce ■ 69

119 Nákup ovoce ■ 70

120 Syrové, sušené a mražené
ovoce ■ 70

121 Kompoty a zavařeniny ■ 70

122 Nahnilé

a plesnivé ovoce ■ 71

123 Avokado ■ 71

124 Ananas ■ 72

125 Angrešt ■ 72

126 Banány ■ 72

127 Borůvky ■ 73

128 Broskve ■ 74

129 Brusinky ■ 74

130 Citrony ■ 74

131 Datle ■ 75

132 Fíky ■ 75

133 Granátová jablka ■ 76

134 Grapefruity ■ 76

135 Hroznové víno ■ 77

136 Hrušky ■ 77

137 Jablka ■ 78

138 Jahody ■ 79

139 Karambola ■ 79

140 Kiwi ■ 80

141 Maliny ■ 81

142 Mandarinky ■ 81

143 Melouny ■ 82

144 Meruňky ■ 83

145 Ostružiny ■ 83

146 Pomeranče ■ 84

147 Rybíz ■ 84

148 Švestky ■ 85

149 Třešně ■ 85

150 Višně ■ 85

Pečivo ■ 86

151 Druhy chleba ■ 86

152 Nákup chleba ■ 87

153 Uskladnění chleba ■ 87

154 Chléb v zásobě ■ 88

155 Starší a ztvrdlý chléb ■ 88

156 Plesnivý chléb ■ 88

157 Pečivo z bílé mouky ■ 89

158 Celozrnné pečivo ■ 89

159 Cukroví a koláče ■ 89

160 Skladování pečiva ■ 89

Přísady ■ 90

161 Bujony ■ 90

162 Droždí ■ 90

163 Hořčice ■ 91

164 Kapary ■ 91

165 Kečup ■ 92
166 Koření ■ 92
167 Křen ■ 93
168 Ocet ■ 93
169 Olivy ■ 93
170 Sójová omáčka ■ 94
171 Sůl ■ 94
172 Zampiony ■ 95

Ryby ■ 95
173 Čerstvé ryby ■ 95
174 Mořské ryby ■ 96
175 Sladkovodní ryby ■ 96
176 Skladování rybiho
masa ■ 97
177 Rybí konzervy ■ 97
178 Rybí výrobky ■ 97

Semena a ořechy ■ 98
179 Alfalfa ■ 98
180 Arašídý ■ 99
181 Jedlé kaštiny ■ 99
182 Kokos ■ 100
183 Lískové oříšky ■ 100
184 Lněné semínko ■ 100
185 Mák ■ 100
186 Mandle ■ 101
187 Sezamové semínko ■ 101
188 Slunečnicové semínko ■ 101
189 Tykvové semeno ■ 102
190 Vlašské ořechy ■ 102
191 Další druhy semen
a ořechů ■ 102
192 Skladování semen
a ořechů ■ 102

Sladidla ■ 103
193 Cukr ■ 103
194 Javorový sirup ■ 103

195 Med ■ 104
196 Umělá sladidla ■ 104

Tuky ■ 105
197 Mastné kyseliny ■ 105
198 Tuky živočišného
a rostlinného původu ■ 106
199 Škodlivost zahříváných
tuků ■ 106
200 Máslo ■ 106
201 Sádlo ■ 107
202 Oleje lisované
zastudena ■ 107
203 Umělé tuky ■ 108
204 Zdroje prospěšných
tuků ■ 108
205 Oleje k použití
zastudena ■ 108
206 Oleje na tepelné
úpravy ■ 109
207 Nákup rostlinných
olejů ■ 109
208 Skladování tuků ■ 109

Vejece ■ 110
209 Nákup vajec ■ 111
210 Čerstvá vejce ■ 111
211 Značení vajec ■ 111
212 Uskladnění vajec ■ 112
213 Nákaza z vajec ■ 112

Zelenina ■ 112
214 Nákup zeleniny ■ 112
215 Uskladnění zeleniny ■ 113
216 Artyčoky ■ 113
217 Brokolice ■ 114
218 Celer bulvový ■ 114
219 Celer řapíkatý ■ 115
220 Cibule ■ 115

221 Cukety ■ 116
222 Čekankové puky ■ 117
223 Čekanka salátová ■ 117
224 Černý kořen ■ 118
225 Červená řepa ■ 118
226 Česnek ■ 118
227 Čínské zelí ■ 119
228 Fazolky ■ 119
229 Fenykl ■ 120
230 Chřest ■ 120
231 Kapusta ■ 121
232 Kedlubny ■ 121
233 Květák ■ 122
234 Lilek ■ 122
235 Mangold ■ 123
236 Mrkev ■ 123
237 Okurky ■ 124
238 Papriky ■ 124
239 Pastinák ■ 125
240 Patizony ■ 125
241 Pažitka ■ 125
242 Petržel ■ 126
243 Pórek ■ 126
244 Rajčata ■ 127
245 Reveň
neboli rebarbora ■ 127
246 Ředkev ■ 128
247 Ředkvičky ■ 128
248 Saláty ■ 128
249 Špenát ■ 130
250 Zelený hrášek ■ 130
251 Zelí ■ 130

3. kapitola
PŘÍPRAVA POKRMŮ ■ 132

Přípravné práce ■ 133
252 Čištění a loupání
brambor ■ 133

253 Mytí ovoce ■ 133
254 Loupání a krájení
ovoce ■ 134
255 Příprava avokada ■ 134
256 Citron v kuchyni ■ 134
257 Čištění a mytí
zeleniny ■ 134
258 Příprava čekanky ■ 135
259 Namáčení kvěťáku ■ 135
260 Mytí póruku ■ 136
261 Příprava artyčoků ■ 136
262 Příprava chřestu ■ 136
263 Mletí, krájení,
strouhání ■ 137
264 Krájení cibule ■ 137
265 Strouhání křenu ■ 137
266 Loupání
jedlých kaštanů ■ 138
267 Loupání mandlí ■ 138
268 Přebírání a propírání
luštěnin ■ 138
269 Namáčení luštěnin I ■ 138
270 Namáčení luštěnin II ■ 139
271 Zmrazení namočených
luštěnin ■ 139
272 Namáčení
sójového masa ■ 140
273 Spařování jáhel ■ 140
274 Rozmrazování drůbeže
a masa ■ 140
275 Příprava
syrového masa ■ 141
276 Příprava ryb ■ 141

Jídla bez vaření ■ 142
277 Ovocné saláty ■ 142
278 Zeleninové saláty ■ 142
279 Zálivky na zeleninové
saláty ■ 143

280 Klíčení semen ■ 143
281 Banánová zmrzlina ■ 144

Tepelné úpravy ■ 145

282 Vaření brambor ■ 146
283 Dušení brambor ■ 146
284 Pečení brambor ■ 147
285 Smažení brambor ■ 147
286 Vaření luštěnin I ■ 148
287 Vaření luštěnin II ■ 148
288 Ochucení uvařených
luštěnin ■ 148
289 Vaření obilovin ■ 148
290 Dušení naturální rýže ■ 149
291 Vaření těstovin ■ 150
292 Pečení z celozrnné
mouky ■ 150
293 Vaření zeleniny ■ 151
294 Dušení zeleniny ■ 152
295 Grilování zeleniny ■ 152
296 Vaření artyčoků ■ 153
297 Vaření chřestu ■ 153
298 Zeleninové polévky ■ 153
299 Vaření a dušení masa ■ 154
300 Vaření ryb ■ 154
301 Pečení masa ■ 155
302 Pečení drůbeže ■ 155
303 Masové minutky ■ 156
304 Smažení masa ■ 157
305 Zapékání pokrmů ■ 157
306 Fritování pokrmů ■ 158
307 Grilování masa a ryb ■ 158

4. kapitola

STOLOVÁNÍ ■ 159

Jídelní stůl a židle ■ 160

308 Umístění jídelního
stolu ■ 160

309 Velikost jídelního
stolu ■ 160
310 Tvar jídelního stolu ■ 161
311 Židle ■ 161
312 Ubrus ■ 162
313 Prostírání ■ 162

Nádobí, náčiní a ostatní pomůcky ■ 163

314 Výběr stolního nádobí ■ 163
315 Základní stolní
nádobí ■ 163
316 Polévková mísa ■ 164
317 Nádobí pro sváteční
stolování ■ 164
318 Základní nápojové
sklo ■ 164
319 Speciální
nápojové sklo ■ 165
320 Základní přístroje ■ 166
321 Speciální přístroje ■ 166
322 Podávací a doplňkové
nádobí ■ 166

Prostírání a podávání jidel ■ 167

323 Prostírání k snídani ■ 167
324 Prostírání k obilninové
snídani ■ 168
325 Prostírání k obědu
a k večeři ■ 168
326 Podávání pokrmů ■ 169
327 Slavnostní příležitosti ■ 170
328 Květiny na stole ■ 170
329 Pořadí jídel ■ 170

Rodina u stolu ■ 171

330 Nálada u stolu ■ 171
331 Chování u stolu ■ 171

332 Děti u stolu ■ 172
333 Domácí zvířata ■ 173

Péče o hosty ■ 173

334 Zvaní hostů ■ 173
335 Teplé pohoštění ■ 174
336 Zasedací pořádek ■ 174
337 Pořadí osob při podávání
jídel ■ 174
338 Studený stůl ■ 175
339 Nečekaná návštěva ■ 175
340 Podávání nápojů ■ 176
341 Teplota nápojů ■ 176
342 Povinnosti hostitele ■ 177

5. kapitola

ÚKLID KUCHYNĚ ■ 178

Organizace úklidu ■ 178

343 Rozdělení úklidu ■ 179
344 Prostředky a pomůcky pro
úklid kuchyně ■ 179
345 Základní vybavení
pro úklid ■ 180

Úklid potravin a skladovacích prostor ■ 180

346 Úklid nakoupených
potravin ■ 180
347 Odpadky ■ 181
348 Nádoba na odpadky ■ 181
349 Úklid chladničky ■ 181

350 Úklid mrazničky ■ 182

351 Úklid skříněk
na potraviny ■ 182

Úklid při vaření ■ 182

352 Úklid při přípravných
pracích ■ 183
353 Znečištěné ruce ■ 183
354 Odstraňování
zápachů ■ 183
355 Čištění varné plochy ■ 184
356 Mytí keramických
obkladů ■ 184
357 Úklid podlahy ■ 184
358 Čištění elektrických
spotřebičů ■ 185

Mytí nádobí ■ 185

359 Odstranění zbytků ■ 185
360 Postup při mytí
nádobí ■ 186
361 Silně znečištěné
nádobí ■ 186
362 Údržba dřezu ■ 187

Hmyz v kuchyni ■ 187

363 Mouchy ■ 187
364 Mravenci ■ 187
365 Mouční moli ■ 188

366 Přespočetná rada pro přestupný rok ■ 189